

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2015. gada 14. oktobrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Kaspars Balodis un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrības ar ierobežotu
atbildību [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu
(pieteikums Nr. 159/2015),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja pēc būtības lūdz Satversmes
tiesu atzīt Konkurences likuma 12. panta trešo daļu, kā arī Ministru kabineta
2008. gada 29. septembra noteikumu Nr. 796 “Kārtība, kādā nosakāms naudas sods
par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā paredzētajiem
pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 796) 3. punktu un 18. punktu (turpmāk –
apstrīdētās normas) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk –
Satversme) 1., 91. un 92. pantam un spēkā neesošiem no to pieņemšanas (izdošanas)
brīža.

2. Konkurences likuma 12. panta trešā daļa nosaka: “Konkurences padome ir
tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10 procentu apmēram no to pēdējā
finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 700 *euro* katram.”

Noteikumu Nr. 796 3. punkts noteic, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.

Savukārt Noteikumu Nr. 796 18. punkts nosaka: “Ņemot vērā pārkāpuma smaguma pakāpi, naudas soda apmēru no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma nosaka šādi:

18.1. ja viegls pārkāpums, kas izpaužas kā dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana mazumtirdzniecībā, izdarīts pirmo reizi – līdz 0,03 procentiem, par jebkuru nākamo pārkāpumu – līdz 0,15 procentiem;

18.2. ja izdarīts viegls pārkāpums, kas izpaužas kā aizliegta vertikālā vienošanās vai aizliegta horizontālā sadarbības vienošanās, – līdz 0,5 procentiem;

18.3. ja izdarīts smags pārkāpums, – no 0,5 līdz 1,5 procentiem;

18.4. ja izdarīts sevišķi smags pārkāpums, – no 1,5 līdz 7 procentiem.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma normas atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izvērtē Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertie prasījumi ir piekritīgi Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Konkurences padome ar (*datums*) lēmumu [...] (turpmāk – lēmums) ir konstatējusi Pieteikuma iesniedzējas un vēl 25 tirgus dalībnieku darbībās Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas 5. punktā noteikto aizliegumu pārkāpumus. Pamatojoties uz apstrīdētajām normām, Konkurences padome piemērojusi Pieteikuma iesniedzējai naudas sodu. Pieteikuma iesniedzēja ir norādījusi uz tai Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Konstitucionālajai sūdzībai jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 18. panta otrās daļas 1. punkts noteic, ka vairāku aktu apstrīdēšana vienā pieteikumā pieļaujama vienīgi tad, ja tiek apstrīdēts normatīvais akts vai tā daļa un uz to pamata izdotās zemāka juridiska spēka tiesību normas.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 796 ir izdoti saskaņā ar Konkurences likuma 12. panta piekto daļu un 14. panta ceturto daļu, savukārt Pieteikuma iesniedzēja apstrīd Konkurences likuma 12. panta trešās daļas atbilstību Satversmei.

Satversmes tiesas praksē ir nostiprināta atziņa, ka, ņemot vērā Satversmes tiesas procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos viena pieteikuma ietvaros var apstrīdēt arī vairāku likumu normas. Nav pamatoti prasīt no pieteikuma iesniedzēja, lai viņš iesniegtu divus pieteikumus par cieši saistītiem jautājumiem (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2. kolēģijas 2008. gada 18. septembra lēmumu par lietas Nr. 2008-34-01 ierosināšanu un 2008. gada 29. jūlija lēmumu par lietas Nr. 2008-36-01 ierosināšanu*). No pieteikuma gūstams apstiprinājums tam, ka abu apstrīdēto normatīvo aktu normas ir savstarpēji cieši saistītas un to izskatīšana vienas lietas ietvaros veicinātu lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta otrās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir pārsūdzējusi Konkurences padomes lēmumu Administratīvajā apgabaltiesā. Savukārt (*datums*) Pieteikuma iesniedzēja iesniegusi kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas (*datums*) spriedumu lietā [..]. Pieteikuma iesniedzējas kasācijas sūdzība šā lēmuma pieņemšanas dienā vēl nav izskatīta pēc būtības.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka pirms minētās lietas izskatīšanas kasācijas instancē ir jāpārbauda apstrīdēto normu konstitucionalitāte un tai neesot iespēju aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Atsaucoties uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta spriedumu par Konkurences padomes lēmumu attiecībā uz citu tirgus dalībnieku, pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējas kasācijas sūdzība, visticamāk, tiks noraidīta. Turklāt Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka konkrētajā gadījumā Satversmes tiesai ir jālemj par pieteikuma izskatīšanu, pirms ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, jo tiesību aizsardzība ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nevar novērst būtisku kaitējumu Pieteikuma iesniedzējai. Pieteikuma izskatīšana esot arī vispārsvaīgā, jo apstrīdētās normas skar ne tikai Pieteikuma iesniedzējas, bet arī 25 citu tirgus dalībnieku pamattiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka gadījumā, kad pamattiesības tiek aizskartas ar tiesību piemērošanas aktu, personai jāizmanto vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, kas paredz iespēju apstrīdēt vai pārsūdzēt tiesību piemērošanas aktu, ar kura starpniecību tiesību norma ir aizskārusi personas pamattiesības. Konstitucionālā sūdzība galvenokārt ir subsidiārs (papildu) cilvēka pamattiesību aizsardzības mehānisms gadījumos, kad ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nav iespējams novērst pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 8.1. punktu*). Satversmes tiesas likumā ietvertā subsidiaritātes principa mērķis ir panākt, lai tiesa, izskatot lietu pēc būtības,

visupirms izmantotu tās rīcībā esošās tiesību piemērošanas un interpretācijas metodes Satversmei atbilstoša rezultāta sasniegšanai. Subsidiaritātes princips prasa izsmelt reālās un efektīvās iespējas aizstāvēt aizskartās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 19. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-71-01 14. punktu*).

Pieteikuma iesniedzēja ir uzsākusi tiesvedības procesu administratīvajā tiesā, un tiesa šo lietu vēl nav izspriedusi. Lai gan pieteikumā ir norādīts, ka tiesību aizsardzība ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nevar novērst būtisku kaitējumu Pieteikuma iesniedzējai, tomēr Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi pamatojumu šādam viedoklim. Turklāt no pieteikumā ietvertajiem apgalvojumiem nav gūstams apstiprinājums tam, ka pieteikuma izskatīšana būtu atzīstama par vispārsvarīgu Satversmes tiesas likuma 19.² panta trešās daļas izpratnē.

Satversmes tiesas kolēģija secina, ka konkrētajā gadījumā Pieteikuma iesniedzējai ir iespējas aizstāvēt savas, iespējams, aizskartās pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, proti, tiesvedību administratīvajā tiesā. Tiesvedību administratīvajā tiesā nevar atzīt par neefektīvu tiesību aizsardzības līdzekli Satversmes tiesas likuma izpratnē. Citai personai nelabvēlīgs administratīvās tiesas spriedums līdzīgā lietā nevar būt par pamatu apgalvojumam, ka Pieteikuma iesniedzējai nav vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu, vai tie ir neefektīvi.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 159/2015).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš